

Latweeschu Uuises.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 35. Zettortdeenâ 2trâ Septemera 1826.

Pehterburgê 27tâ Augusta.

Za swehta frohneschana un swaidischana muhsu schehliga Kunga un Keisera, **Nikolai ta pirma**, un wiinna augstas laulatas draudsenes, tahs Keiserenes **Alexandra Weodorowna**, tanni 22trâ Augusta deenâ ar leelu gohdu eefsch Moskawas pilfata notiffusi. Tik drih ka ta sinna no tam us Pehterburgu tai 25tâ deenâ schi mehnescha atnahze, schis preezigs notiffums zaur IOI schahwenu ar lee-leem gabbaleem tappe sinnams darrihts. Wissur preezas affaras rittinajahs un pateizibas pilni wiffi sawas azzis us debbesim pazillaja, sawu zeppuri nonehme un Deewu pecluhdse un katru ko fatikke, preezigi apfampeja. Un Deews ween tahs kluffas firds nopuhshanas skaitihs, kas no zilwekeem nemannitas, is semjahm nab-bagu mahjahm ka is brangahm gohda pillim augshup us debbesim kahpe. Tanni 26tâ Augusta pullsten II preefsch pufsdeenâs tahs pateizibas luhgschanas tai Kasanstaja wirsbasnizâ irr turretas un tai swehtdeenâ 29tâ Augusta eefsch tahm lutteru un kalwinu basnizahm schis schehlastibas pilns notiffums taps swehtihts. Tee wahrdi, pehz kurreem us pawehleschanu tahs basnizkungu wirsibas, eefsch tahm Gewangeliskahm Kreewu walsts basnizahm par swehtischanu tahs swehtas frohneschanas un swaidischanas **Tahs Keiseristkas Gohdibas**, ta augsti warrena wiffaigohdinajama leela Kunga un Keisera, **Nikolai Pawlowitscha**, Keisera un Patwaldineeka wiffas Kreewu walsts, kas 22trâ Augusta notiffusi, ta Deewu pecluhgschana preefsch altara taps turreta, irr nemti no Josuus grahamatas, I. nodalkâ, w. 1. 2. 5 — 9. „Pehz Mohsus ta „Kunga kalpa mirschanas, runnaja tas Kungs „us Josui: Mans kalps Mohsus irr nomirris:

„tab nu zellees! ne weens tawâ preefschâ pastah-
„wehs wiffâ tawâ dsihwibas laikâ: Ittin ka es
„esmu ar Mohsu bijis, ta patt buhschu es ar
„teuim, es teu ne atstahschu, nedf pamettischi.
„Stiprinajees un turrais drohschu prahnu. Sti-
„prinajees tikkai un turrais itt drohschu prahnu,
„ka tu turri un darri pehz wiffas bauflibas. Ne
„atfahp no tahs, nei pa labbu, nei pa kreisu
„rohku, ka tu saprattigi warri darriht, wiffur
„fur tu efi. Tad taweem zelleem labbi isdohsees,
„un tad tu saprattigi turresees. Ne behdajees
„un ne bailojees, jo tas Kungs, taws Deews irr
„ar teuim, wiffur kury tu efi.“ Un tee wahrdi,
pehz kurreem spreddikis taps turrehts, irr nemti
no I graham. Sahm. nod. XVI., w. 12. 13.:
„Tas Kungs sazzija: Zellees un swaidi to,
„jo schis irr tas pats. Tad nehme Samuels
„sawu elses raggu un swaidija wiinnu wiinna
„brahlu starpâ. Un ta Kunga gars nahze pah
„Dahwidu tai deenâ, un wehl jo prohjam.“
Tanni 26tâ Augusta un eefsch tahm diwi nah-
kamahm deenahm tas Keisera pilfats ar swez-
zehm brangi taps gaischi taisihts.

Zelgawâ 31mâ Augusta.

Pehz ilgi faufa un karsta laika wehisch mah-
fulus fadsinne un 27tâ Augusta ta iskalteta semne
muhsu pilfata widdu zaur leetu tappe atspirdsi-
nata. Pehz tam gan ifdeenâs woi mas woi
dauds pee mums lihjis un ir pehrkons no table-
nes ruhze, zaur ko gais taggad jo wehsaks pa-
lizzis. Kaut jelle mehs dsirdetum, ka us Kuldi-
gas pusses arridsan labs leetus buhtu gahsees un
to ugguni sawaldijis, kas tur tohs meschus ap-
lam pohsta. Wehl wiinnâ neddelâ dauds wee-
tahm no Kalna muischas (Amt-Goldingen),
Kabilles, Rendes un zitteem mescheem duhmi

uskahpe, un kà dširdam, ir Grausduyves un Pohpes meschòs daudš skahdes irr notiffuschas.

Pee Wentes ir schinni gaddà tee saldati tiffuschì strahda, tahs feklas weetas isdohbeht, un fur tas ne eet, ir jaunus grahwjus raft, no kurreem daschi drihs buhs gattawi, tà ka pee Wirkus muischas, 3 werstes no Kuldigas, fur taggad jau tahs schlufses taifa.

Tas nepasihstams labdarritais.

Weens leelais semmes gabbals no tahs pasaulles, kurrà mehš dšihwojam, tohp Afrika nosaukts. Ir tur, kà pee mums eefsch Giropas, daudš un daschadas zilweku tautas dšihwo, kas zaur tizzibu, wallodu, rohkasdarbu un zittu dšihwochanu zitta no zittas irr schkirtas. Tapehž kà schis pasaulles gabbals teescham appaksch faules gull, tà ka teem eedsihwotajeem ta faule gadsfahrtais taifni us galwu spihd, ta semme par wiffahm zittahm lohti filta un karsta irr. Zitti semmes gabbalt un tautas tur irr, kurreus mehš ne buht ne pasihstam, jo ta leela karstuma dehl tee zelli zaur wiffu Afrika lohti smaggi un neustizzigi. Tur jau no wezzeem laikeem trihs leeli pilfati pee tahs widdu-jubras, starp Giropas un Afrikas uštaitas; schee tohp nosaukti Albschihtr, Tuhnis un Tripolis. Tee to niknu flawu pelnijuschi un lihds scho baltu deenu patur-rejuschi, ka tee eedsihwotaji no zitta ne, kà no jubras laupischanas dšihwo. Tapehž tee turr karra fuggus, un fur tee ween us jubru prezzas fuggus samanna, us teem tee taifa jakti, sa-nem un nowedd sawà pilfata, fur fuggi ar wiffu prezzi tohp atnemi, un fuggineeki ar wiffceem laudim kà lohpi us tirgu par naudu pahrdohiti. Sprantschu semmè weens turrigs kohymannis Marselje pilfata liffe weenu leelu trihs mastu fuggi ar prezzi peelahdeht. Ir to pats lihds-eedams, winsch gribbeja us Ameriku sehgeleht, turpatt sawu prezzi pahrdohit un zittu weeta eepirkt. Jau labbu strehki sehgelejis, usschau-jahš tam nemannoht diwi kaperà fuggi, kurreem tas ar saweem laudim ne warreja pretti turretees. Winna fuggis sanemts, tohp aishwests ar wiffu

us to pilfatu Albschihtr. Kuggis tohp ar wiffu lahdimu atnemts, pats ar saweem laudim kà wehrgs pahrdohits. Mahjās tas bija sawu gaspaschu, weenu dehlu un trihs meitas atstah-jis. Scheem pehž kahdahim neddelahim ta behdiga sinna atnahze, kahdà leelà nelaimè tehws ar wiffu fuggi un laudim effam krittis, un kahdās rohkas nu effam. Pee ta wehl teem tohp atrakstihits, zeef naudas wajaga, ja tehwu gribb ispirkt. Nu mahte pahrdohd nammu un wiffas leetas, bet nauda pee ismaksafschanas wehl ganna truhkst. Weena masà istabinà tee nem sawu kohrteliti un strahda deenà kà nakti daschadu rohkas darbu, tà zerredami to naudu wehl peepelniht, kas teem truhke. Tas dehls eet pee weena pulkstenu taifitaja, ka arridsan warretu preeksch tehwa naudu eepelniht. Bet ka tam ir tahs fwehdeenas tufschas ne aiseetu, tapehž tas pehrkabs weenu lairwi, ar fo tas laudis par to uppi pee pilfata pahrwadda, kas gribb pahri tapt.

Weenà fwehdeenà gaddijahš weens kungs, kas gribbeja pahrzeltams. To paschu tas luhds, lai effam tif labs un kahpam tam lairwà. Tas kungs ne leedsahš, un kà pattlabban mihtigs un rahms laifs bija, tas leef tam tahlaki braukt, ne kà pahri par uppi ween. Pee tam tas nomanna pee ta jaunekla gihmi, wallodas un istureschanas, ka winsch gan ne warr tahds buht, kà tee zitti pahrzehleji. Nu sahjis ar to wehl wairaf farunnatees; tas jauneklis ar skaidreem wahrdeem tam pasakka sawa tehwa wahrdu un to leelu nelaimi, kurrà tas tappis; wehl ka mahte, mahses un ir winsch pats meflejam kà warredami tif daudš naudas pelniht, ka tif tehwu warretu ispirkt. Tas kungs lairwà sehbedams, wiffu labbi apklausahš un usraksta tehwa wahrdu, to laifu kurrà tas nelaimè tappis, tà ir to wahrdu ta kunga, kas to pirjis, un wiffu, kas tam bija jastinna, sawa kabbatu grahmatinà. Pee mallas jau palaiduschi, tas kungs scheidahš no lairwas iskahpt, eeschauj ahtri tam jauneklim 2 leelus seltagabbalus ne mannoht rohka un nu dohdahš steigdams prohjam. Tas jauneklis masu brihdi pehž tam tif skattahš us to, fo rohka dabujis, un nu redš tohs seltagabbalus.

Bailigs tas lezz no laiwas ahra un teff tam
kungam pakkal un luhds to naudu atkal pee few
nemt, jo tif dauds tas ne effam pelnijis, un tas
tizsam, ka tas buhsm pahrskattijees. Paturri,
mans dehs! atfacka tas kungs, fo tu effi dab-
bujis, un lai Deews palihds taru mihlu tehru
ispirkt. Ta teizis, tas dohdahs prohjam. Tas
jauneklis preezis pahrgahjis mahjas, parahda
mahtei faru laimi un nodohd tai to naudu glab-
bah. Nu atkal kahdi mehneschi pahreet, ka
mahte ar saweem 4 behrneem sawa istabina strah-
dadami gan ar ruhktahm affarahm tehru un
faru nelaimi atminn un behrnus skubbina Dee-
ru peeluhgt un strahbah. Te tee dsird, ka
weens ar stipreem sohleem nahkdams, mass
dauds pee durwin peesitt un ir tudal tahs attaisa.
Ceraudsidami paschu mihlu tehru wesselu stah-
wam, tee ne sinn, arrig buhs sawam azzim tiz-
zeht. Preeka bals atskann, preeka affaras
birst, ka mahte sawam kungam ap faklu kriht,
behru atkal pee kahjam, un labh brihdis ais-
eet, ka ne weens ne warr wahrdu no muttes
palais, ta wissi bija pahrcinti no ahtra preeka.
Rad tahs pirmas preeka schauschallas mittejahs,
sahf tas tehws runnah un prassa: Sakkait
man wissupapreesch, ka juhs tif dauds naudas
dabbujuschi, ka juhs spehjuschi man ispirkt;
teizeet man to skaidru pateesibu, ka manna sirds
meeriga tohp? Mahte un behru brihndamees
skattahs zits zittam azzis, un apgalwo, ka tee
ne neeka no ispirkschanas nei sinn, nei fo dsir-
dejuschi, un ka tee tadehl wehl par deenahm un
naktim strahdajam, to gribbedami sapelniht, kas
truhkst. Nu tehws aschi skattahs dehlam azzis
un salka: Teiz man to pateesibu, ne effi tu to
naudu fur panehmis un zaur wiltu dabbujis?
Lai tad tew Deews schehlo, ja tu buhtu kahdu
netaisnibu, tehru gribbedams ispestiht, padar-
rijis. Dehs kriht raudadams tehram pee kah-
jahm, luhds gaujschi, lai ta no winna ne doh-
majam un peesauz Deewu par leezineeku, ka
wisch tif patt dauds fo sinnam, ka mahte un
mahses. Bet kas tad tas bijis, kas ne ween
man ispirzis, bet wehl zella naudu dewis, un
tam klahf tif dauds, ka es faru andeli no jauna
warru ar Deewa paligu eesahft. Wissi ka ap-

stulboti stahw un zeesch flussu. Gallâ isfau-
zabs tas jauneklis: „Nu noprohtu es, kirsch
tas bijis, kas tahdu leelu schehlastibas darbu
pee muhsu mihla tehwa padarrijis.“ Pasalka
nu tehram, ka tam weena swehdeenâ ar weenu
fungu, fo tas par uppi pahrzehlis, nogahjis,
ka tas tam wissu zeeti ispraffjis, un fo ween
schis isteizis, sawa kabatu grahmatina usraf-
stijis, un no laiwas iskahpoht, tam dauds wai-
raf maksu dewis, ne ka bija pelnijis, un leedsees
to nemt atpakkal. Zits naw bijis, salka wisch
wehl, ka schis kungs, kas juhs ispirzis. Sk-
deenas es gribbu winnu mekht, un es nerim-
schu, kamehr to atraddischi. Zau to paschu
deenu, fur ween eedams, tas skattahs, arrig
kuschu pulka to fur ne nosihmetu. Puhlinsch
par welti, un trihs gaddi tam aiseet, ka tas to
ne kahda weeta ne dabu samannih. Tas nah-
zis no ta, ka tas kungs zitta jo tahlakâ pilfata
dsihwoja un ik trihs gaddus te mehde tif at-
braukt faru mahfi apmekht, kas teitan dsih-
woja saprezzeta.

Pehz trim gaddeem tas jauneklis eet garr pil-
fata ohstu, un stary to lausehu pulku tas eerau-
ga to fungu, pasihst to, kriht tam pee kahjam
un salka: Sanemnait wissu mannu pateizibu,
juhs mannu mihlu tehru preesch trim gaddeem
tif schehligi effat ispirkuschi, juhs tas schehligais
labbdarritais bijuschi, zits ne! Nahzeet luh-
dsams man lihds, un redsait paschi, zif laimigus
juhs muhs wissus darrijuschi, un neleedsaites
fanemt pateizibu no tehwa, mahtes un mah-
sahm. Tas kungs leekahs ta ka satruhjis, at-
kahjahs kahdus sohkus un salka: Mans dehs!
es ne epnu ne weenu ispirzis, jeb tu effi pah-
rskattijees, jeb ne effi pilna jehga, un to teizis,
ahtri nogreeschahs un nosuhd tam preesch azzim
leela lauschi pulka. Noosumnis eet jauneklis
us mahjam un pasalka tehram, ka tam ar
to fungu nogahjis, un no ta laika tas ne dabbuja
to wais eeraudsiht. Bet arri tahs darbs tahs
ihstenas kristigas schehlastibas, pee ka ta kreisa
rohka gan ne sinnaja, fo ta labba darrija, war-
reja palist noslehpts. Ka tas tam labbam fun-
gam ir pasaul: eesch wissahm semnehm par
gohdu, zitteem baggateem par mahzibu tapat

darriht, sinnaſ taptu, par to teefcham patſ
Deewſ gahdajis. Pehz gaddeem, kad taſ kungs
bija nomirris, tappe ſtarp winna rakſteem weena
ſihme (kwittanze) atraſta, ka taſ to iſpiriſcha-
nu kà ir zetta un zittu naudu preeſch ta kohp-
manna Uldſchir pilſata lizzis aiſmaſſaht.
Winna wahrds bija Montekie (Monteſquieu).
Lai wiſch kà pee zittahm tautahm, ir pee tecm
mihleem Latweeſcheem peeminneſchanà un labbà
flawè paſtahw!

B — t.

Teefas fluddinaſchanaſ.

Uſ pawehleſchanu taſ Reiferiſkas Gohdibaſ,
ta Patwaldineeka wiſſaſ Kreewu walſts u. t. j. pr.,
no ſchiſ pagasta teefas wiſſi tee, kam pee tahm at-
likkuſchahm mantahm ta ſcheit nomirruſcha ſaimneeka
Kihle Unſa praſſiſchanaſ buhtu, tohp aizinati, lai
diwju mehneſchu ſtarpà no taſ appakſchraſtitas
deenaſ pee ſchiſ pagasta teefas peeteizahſ, zittadi
tee ar ſawahm praſſiſchanahm ne tapſ wairſ pee-
nemti. Wiſſſeſ pagasta teefa 21mà Auguſta
1826.

(S. W.) Wundſeneeku Kahrlis, pagasta wezzakais.
(Nr. 8.) Kihle Mahrtin, peeſchdeſais.
E. Becker, pagasta teefas ſtrihweris.

Uſ pawehleſchanu taſ Reiferiſkas Majeſteetes,
ta Patwaldineeka wiſſaſ Kreewu Walſts u. t. j. pr.,
tohp no Jaun=Luzeſ pagasta teefas wiſſi parradu
deweji to Jaun=Luzeſ iſliktu ſaimneeku Deſcheneeku
Jahna un Puffu Jahna, par kurru mantahm
dehl leeleeem parradeem konkurse ſpreeſta, tadehl zaur
ſcho teefas fluddinaſchanaſ aizinati, lai wiſewehlaki
2trà Oktobera ſchi gadda pee ſchiſ pagasta teefas
teizahſ, un tad ſagaida, ko teefa pehz likkumeem
ſpreediſ.

Jaun=Luze 2trà Auguſta 1826. 1
(S. W.) ††† Kriſchan Neuland, pagasta wezzakais.
(Nr. 49.) C. C. Uſkermann, pagasta teefas ſtrih-
weris.

No Jaun=Seekſahtes pagasta teefas wiſſi tee, kam
taifnaſ parradu praſſiſchanaſ pee ta Jaun=Seekſahtes

ſaimneeka Brehbika Jahna, kaſ ſawas mahjaſ no-
dewiſ un par kurra mantu konkurse nolikta, tohp
aizinati, lai wiſewehlaki lihds 8tu Oktobera ſchi gadda
pee ſchiſ pagasta teefas peeteizahſ.

Jaun=Seekſahtes pagasta teefa 13tâ Auguſta
1826. 3
(S. W.) Rudſit Frizz, pagasta wezzakais.
(Nr. 13.) Johann Meyer, pagasta teefas ſtrihweris.

No Jaunaſpils pagasta teefas tohp wiſſi tee ſaizi-
nati, kam praſſiſchanaſ pee ta nomirruſcha ſaimneeka
Iſchanka Janna, par kurra mantu konkuriſ nolikts,
lai, pee ſaudeſchanaſ ſawas teefas, eekſch ſtarpu no
diweem mehneſcheem, prohti lihds 14tu Oktobera meh-
neſcha deenu ſchi gadda, ar ſawahm praſſiſchanahm
un parahdiſchanahm peederrigi pee ſchiſ teefas pee-
teizahſ un to taſtaſu ſpreedumu ſagaida.

Jaunaſpils pagasta teefa 14tâ Auguſta 1826. 2
(S. W.) ††† Ahmier Diebriſſis, pagasta wez-
zakais.
(Nr. 75.) E. Wagner, pagasta teefas ſtrihweris.

No Krohna Mendesmuſiſchaſ pagasta teefas tohp
ſinnamſ darrihts, ka weenſ ſweſch ſakerts ſirgſ tur
rohnahſ, kaſ breeſchu pahts no ſpalwaſ, ar melnu
aſti un melneem ſarreem, melnu ſtrihpi par kruſtu
un kurra kreifaſ auſſ ſpizze nogreeſta, beſ zittahm
ſihnehm. Ja taſ, kam ſchiſ ſirgſ peederr, feſchu
neddelu ſtarpà no appakſch rakſtitas deenaſ ar ſawahm
parahdiſchanahm ne atſauktohſ, tad taſ ſirgſ pagasta
lahdei par labbu tam wairakſohlidamam uhtropè
tapſ pahrhohts. Krohna Mendes muſiſcha 13tâ Au-
guſta 1826. 2

Kohle Ehrmann, pagasta wezzakais.
J. Heydinger, pagasta teefas ſtrihweris.

Zitta fluddinaſchana.

Kad no Zekatarinoſlawas Gubernementes Waldi-
ſchanaſ uſ ſcho Gubernementes Waldiſchanaſ ta ſinna
nahluſi, ka weena eemahneeze no Zeligawaſ pilſata,
ar wahrdu Anne Charlotta, kurraſ tehwa wahrds
Johann un mahtes wahrds Greete irr, kà apkahrt-
waſataja uſ Sibiriju irr noſuhtita, tad no Zeligawaſ
rahtteefas winnaſ raddineekem tohp ſinnamu dar-
rihts, ka tee, ja gribbetu winnu atpakkat dabbuht,
kur peenahkhaſ ſawas luhgſchanaſ grahmatu warretu
preeſchà neſt.

I ſt z u d r u c k e n e r l a u b t.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Für den Censor: Professor, Hofrath Liebau.
No. 356.